

Antoshko T.R.

THREE-LEVEL MODEL TRANSPARENCY OPERATIONS

The features of the information policy of companies in market conditions are analysed. The effect of transparency on the volume of investment flows is discovered. The proposed three-tier model of transparency of the company, which is based on the global system of generally accepted accounting principles, industry standards, assessment and reporting, which are designed and made in specific sectors of the economy, as well as requirements specific to each company's information on the strategies, plans, approaches to the risk management policy for payment of remuneration, corporate governance, evaluation criteria, and more.

Keywords: financial reporting, corporate governance, corporate social responsibility model of transparency of companies.

Березовська Т.М.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

Клименко О.В.

канд. фіз.-мат. наук, доц. НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ СПРИЧИНЕНІ КОЛІЗІЯМИ В УКРАЇНСЬКОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ В СФЕРІ РЕГЛАМЕНТУВАННЯ ОБІГУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

У статті проведено дослідження ускладнень розвитку підприємництва в Україні, що були спричинені нововведеннями в українському законодавстві, покликаними привести у відповідність вітчизняні законодавчі норми в сфері цінних паперів та організаційно-правових форм існування підприємств до світових стандартів.

Ключові слова: цінні папери, дематеріалізація, акціонерні товариства, Податковий кодекс, зберігання цінних паперів.

Вступ. Останнім часом проблема залучення зарубіжних інвестицій виходить на передній план для української економіки. Це стосується власне як інвестування в державні проекти, так і в українські підприємства. Проте розвитку українського підприємництва шляхом залучення прямих іноземних інвестицій заважали значні розбіжності як в назвах організаційно-правових форм так і в їх змісті. Шляхом вирішення даної проблеми стала заміна звичних на просторах СНД відкритих та закритих акціонерних товариств на більш звичні та зрозумілі закордонним інвесторам приватні та публічні акціонерні товариства з відповідною адаптацією норм вітчизняного законодавства до світових стандартів.

Проте часто при внесенні значних змін в законодавство, що впливають на велику кількість інших нормативно-правових актів, виникають ситуації, коли ці зміни заважають, якщо не паралізують повністю сфери діяльності, які регламентуються ними. Особливо важливою дана проблема постає в сфері обігу цінних паперів, оскільки саме вони відповідають за таку важливу річ як перехід прав власності на підприємства. Дана проблематика розробляється вузьким колом науковців в зв'язку з специфічністю сфери досліджень. Дану тему досліджували такі автори як Тевелєв Д.М., Петрашко О. Г., Роговий В.В. та інші науковці.

Постановка задачі. Метою даної статті є дослідження колізій, що були спричинені одночасною зміною в нормативно-правових актах, що регламентують сферу оподаткування, організаційно-правові форми існування підприємств та сферу обігу цінних паперів, а саме: аналіз норм Податкового кодексу України, закону України «Про акціонерні товариства» [1] та Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» [2], що стосуються сфери обігу цінних паперів, виявлення точок їх перетину, протиріч, що виникають при їх використанні в комплексі та знаходження шляхів до їх вирішення чи обходження.

Методи дослідження. При написанні даної статті використовувалися наступні методи наукового дослідження: системний аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування та конкретизація.

Результати дослідження. У період з кінця 2010 р. та початку 2011 р. були внесені докорінні зміни в низку законів та прийнято кілька абсолютно нових. Одними з найбільш фундаментальних змін стали прийняття Податкового кодексу [3] та внесення змін в Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» та Закон України «Про акціонерні товариства».

Відповідно до норм Податкового кодексу фінансові компанії та банківські установи зобов'язані в триденний термін з моменту відкриття рахунку у цінних паперах для юридичних осіб та фізичних осіб – приватних підприємців повідомити органи податкової служби, в яких зареєстрована дана особа - платник податку, відповідно до даних поданих цими особами для відкриття рахунку.

Крім того українська інфраструктура з обслуговування обігу цінних паперів також містить в собі архаїчні елементи, а саме документарна форма існування цінних паперів та такий елемент інфраструктури обігу цінних паперів як «реєстратори цінних паперів», що є юридичними особами, які мають дозвіл на ведення реєстрів власників іменних цінних паперів. На відміну від реєстраторів, зберігачі є фінансовими компаніями та мають право проводити операції лише з цінними паперами в бездокументарній формі чи з цінними паперами в документарній формі, що є належним чином знерухомленими в депозитарній системі України. Дані пережитки були також вилучені з української нормативно-правової бази шляхом еволюціонування реєстраторів до рівня зберігачів та вилучення документарної форми

існування цінних паперів із зобов'язанням емітентів перевести власні випуски цінних паперів у бездокументарну форму [4].

Наступним моментом, що варто згадати є те, що акціонерні товариства зобов'язали змінити організаційно-правові форми існування підприємств з відкритих та закритих акціонерних товариств на приватні та публічні з одночасним переведенням форм випуску цінних паперів з документарної форми існування в бездокументарну. Важливим фактором є також механізм здійснення такого переходу. У зв'язку з тим, що більшість акціонерних товариств створювалася на початку 90-х років ХХ ст. шляхом вкладення фізичними особами, належних їм ваучерів, в підприємства. У більшості випадків люди вкладали належні їм ваучери в товариства, на яких і працювали. З часом люди змінювали роботу, місця проживання, помирали, але забували вносити відповідні зміни в реєстри власників цінних паперів. Саме тому через 20 років, коли потрібним було масове відкриття рахунків у зберігачів особам, чиї цінні папери зберігаються в документарній формі, було практично неможливо відкрити рахунки власникам особисто. Механізм переведення випуску цінних паперів в бездокументарну форму має наступний вигляд. Зберігачі відкривають рахунки власникам цінних паперів і зараховують на них належні власникам цінні папери, відповідно до даних вказаних в реєстрах власників цінних паперів, що передаються реєстратором зберігачу, якого обрав емітент. Власники цінних паперів не приймають безпосередньої участі в даному процесі.

Зберігачі зобов'язані відкривати рахунки на основі даних, наведених у реєстрах власників цінних паперів. Зберігачі зобов'язані повідомляти відповідні територіальні органи Державної податкової інспекції про відкриття рахунків у цінних паперах, але реєстри не містять даних, які б допомагали визначити, в якому саме органі зареєстрована певна юридична особа, та чи являється фізична особа, що вказана в реєстрі, фізичною особою-приватним підприємцем.

Розглянемо варіанти виходу з даної ситуації. По-перше, відповідно до Податкового кодексу фізичні особи зобов'язані повідомляти про власний статус приватного підприємця, тобто навіть якщо фізична особа, якій було відкрито рахунок, виявилася приватним підприємцем, то відсутність повідомлення податкової можна мотивувати тим, що емітент та фізична особа не повідомили про відповідний статус фізичної особи. Що стосується юридичних осіб зазначених в реєстрах власників цінних паперів, то їх знайти набагато легше і відкрити їм рахунки відповідно до стандартних вимог, а вже потім зараховувати їм цінні папери відповідно до реєстру.

Іншим варіантом виходу з ситуації є перенесення за домовленістю штрафних санкцій, передбачених законодавством за не повідомлення про відкриття рахунку зі зберігача на емітента.

Крім того законодавством було надане право реєстраторам одержувати ліцензії зберігачів цінних паперів. Як ми вже говорили раніше, реєстратори не є фінансовими компаніями. Тому норма про необхідність повідомлення

органів Державної податкової інспекції до них не застосовується. Тож найбільш правильним для підприємств – акціонерних товариств буде використання реєстраторів-зберігачів для обслуговування обігу власних цінних паперів.

Висновки. Провівши дане дослідження, ми дійшли висновків, що колізії в законодавстві трапляються навіть якщо нормативно-правові акти регулюють абсолютно різні сфери діяльності. Теоретичне значення результатів дослідження полягає у розкритті причин, за яких система обігу цінних паперів на даний момент функціонує саме так і в чому полягають її прогалини. Практичне значення результатів дослідження полягає у розкритті суті проблем, що виникають в діяльності інфраструктури обігу цінних паперів у зв'язку з дією в одній системі різних нормативно-правових актів. Ми дійшли висновків, що дірка в Податковому законодавстві дозволяє одним елементам інфраструктури не виконувати норми, що є обов'язковими для інших елементів інфраструктури.

Отже, необхідно є внести зміни в чинне законодавство, що дозволять урегулювати момент з неможливістю відправки повідомлень в відповідні органи ДПП при дематеріалізації цінних паперів, а до цього ми рекомендуємо акціонерним товариствам використовувати саме реєстраторів-зберігачів для відкриття рахунків власним акціонерам.

Перелік посилань

1. Закон України «Про акціонерні товариства» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України //Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=514-17>
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України //Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3480-15>
3. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] / Верховна Рада України //Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
4. Положення про порядок переведення випуску іменних акцій документарної форми існування у бездокументарну форму існування [Електронний ресурс] / Верховна Рада України //Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0706-00>
5. Положення про депозитарну діяльність [Електронний ресурс] / Верховна Рада України //Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1238-06>

Березовская Т.М., Клименко А.В.

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УКРАИНЕ ВЫЗВАННЫ КОЛЛИЗИЯМИ В УКРАИНСКОМ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВЕ В СФЕРЕ РЕГЛАМЕНТИРОВАНИЕ ОБРАЩЕНИЯ ЦЕННЫХ БУМАГ

В статье проведено исследование сложностей развития предпринимательства в Украине, которые вызваны нововведениями в украинском законодательстве, призванными привести в соответствие отечественные законодательные нормы в сфере ценных бумаг и

организационно-правовых форм существования предприятий к мировым стандартам.

Ключевые слова: ценные бумаги, дематериализация, акционерные общества, Налоговый кодекс, хранение ценных бумаг.

Berezovska T.M., Klimenko A.V.

THE PROBLEM OF BUSINESS IN UKRAINE CAUSED CONFLICTS UKRAINIAN INLEGISLATION REGULATION CIRCULATION OF SECURITIES

In this article has being researched complications in development of enterprisement in Ukraine caused by innovations in Ukrainian legislation, which was called to align Ukrainian legislations in spheares of stock market and enterprisement with world standart.

Keywords: securities dematerialization, corporations, the Tax Code, custody of securities.

Гавриш О. А.

д. т. н., декан ФММ НТУУ «КПІ»

Ткач І.С.

ФММ НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація: в даній статті розглядаються основні проблеми матеріально-технічного забезпечення виробництва, що стосуються практично всіх виробничих підприємств України; визначається місце проблеми матеріально-технічного забезпечення виробництва підприємництва та безпосередньо проблеми організації використання виробничих запасів на підприємстві як головної складової МТЗ.

Ключові слова: виробнича ефективність, матеріально-технічне забезпечення, виробництво, сировина, матеріали, підприємство, виробничий процес, технічні засоби виробництва, запаси, конкурентоспроможність продукції, задоволення потреб, готова продукція, послуги.

Вступ. Матеріально-технічне забезпечення – вид комерційної діяльності, що стосується забезпечення матеріально-технічними ресурсами процесу виробництва і яка здійснюється до початку виробництва [1].

Матеріально-технічне забезпечення є формою розподілу коштів виробництва на основі організаційних зв'язків та угод між постачальниками і споживачами безпосередньо або через посередника. Воно значною мірою